

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXII.

V Ljubljani 25. mal. serpana 1879.

List 30.

Bratovšina ss. Cirila in Metoda.

(Dalje in konec.)

Kar število bratov in sester ss. Cirila in Metoda zadeva, nam iz daljnih krajev za letos ni naznanjenih ravno veliko novih udov, pa zaupamo, da se ni pomanjšala naša bratovšina, marveč pomnožila. Iz Češkega nam je došlo veselo pismo, da je v severnih krajih Češkega okoli 7000 novih družbanov stopilo v našo bratovšino; celó v knežiji Glaški v poruski Šleziji imamo bratov in sester lepo število, ki z nami molijo za poedinjenje ločenih Grekov.

V obletnem spominu za leto 1862 pa pišejo med drugim to-le:

Naša sveta mati katoliška Cerkev ni bila še nikolj brez sovražnikov, in tudi ne bo do konca sveta; naj serditejši nasprotniki katoliške cerkve pa so bili in so razkolniki in krivoverci. To britko resnico nam prav očitno kaže zgodovina naše bratovšine ter nas uči, da nebeško kraljestvo silo terpi, in da le oni ga dosežejo, ki si veliko zanj prizadevajo.

Ko se je bila pred dvema letoma lepa množina verlih Bolgarov v naročje naše svete cerkve povernila, in so jim sv. Oče papež Pij IX višji pastirja Jožefa posvetili, hitro so serditi razkolniki prečastitega nadškofa bolgarskega zasačili in skrivaj v tuje kraje odpeljali, tako jaderno, da ni sluha ne duha od njega, naj bi se dopolnile besede Jezusove: Udaril bom pastirja in ovce čede se bodo razkropile. Bog pa ni dodelil tega veselja sovražnim razkolnikom, drugih pet škofov gerških se je povernilo v naročje katoliške cerkve z množino vernih, češ, ker je lanskega leta v mestu Drinopolji na Bolgarskem dvanajet hudobnih gerkov katoliškega bolgarskega mašnika Sarghi-ja z bodalom napadlo in tako ranilo, da je svoje življenje sklenil. Gotovo bo nedolžno prelita kri seme novih povernencev. Le pridno molimo.

Hujše ko se razkolniki za svoje zmote upirajo, krepkejši morajo pravoverni katoličani odkrušenim bratom stezo lepo poravnovati. V to pomoč budijo sv. Oče Pij IX v posebnem raspisu svoje verne, in so narediti v Rimu iz kardinalov stanoviten odbor, ki naj skerbi za jutrove kraje, ter si prizadeva, da se gerška cerkev z latinsko sedini. Da hoče dobri Bog to prizadevanje naše blagosloviti in ločeno cerkev juterno z rimsko-katoliško zopet poediti, nam priča pobožni mašnik, ki živi v Carigradu v velikem uboštvo, pa tudi veliko dobrega dela, sosebno pa sprejemlje odločene duhovne

juterne cerkve v svoje naročje. V mali kajžici prebiva v poglavitnem mestu, pa prijazno pod svojo streho jemlje tiste, ktere preganjajo serditi razkolniki. Braterno deli s temi preganjanci svoj borni živež in božja previdnost ga ni zapustila, naj si ravno osabni svet njegovega apostolskega delovanja ne pozná. Lepo njegovo pismo, ki ga je lani nekemu prijatlu poslal iz Carigrada v Rim, bode gotovo tudi nas oveselilo; glasi se tako-le:

„Čas je že, da Vam in vsem tistim svojo obljubo dopolnim, ki resnično želijo slavo Gospodovo in veličastno zmago njegove svete Cerkve. Pa poprej, kakor Vam svoje misli razodenem, ktere s to svojo družinico za delo vernega poedinjenja imam, menim, da Vam bo všeč, ako popišem, kaj se je po Vašem odhodu godilo.

Niste še pozabili, kako revna je moja prebivalšnica in vsa njena priprava v Carjem gradu. Vidili ste gerškega škufa in njegova dva mlada duhovna družeta, ki so razkolništvo popustili in se pripravljajo oznanovati svojim deželanom resnico naše svete vere; v eni sobici so pri meni spali. V teh rečéh se še ni kaj premenilo; nismo si česa omislili, ne pertiča; kajti ne premoremo denarja. Taki, ktere nam Gospod po svoji milosti brez zaslužnja našega pošlje v naročje sv. katoliške Cerkve, vzamejo za dobro, ako dobijo kosček kruha za živež, in bodi Bog hvaljen, zdravi in zadovoljni smo. Trikrat se nam je že pripetilo, da nismo zvečer vedili, kaj bomo jutri jedli; pa naš dobrotljivi Učenik nas ni pustil lačnih: sej je poznal našo slabost in ljubezen do njega. -- Za drugo se pa naše reči veselo razmotavajo. Dva druga mlada gerka (razkolnika) sta tudi k meni došla; in ko sta spoznava naše svete vere pred menoj opravila, sedaj že nad pet mescev prebivata v drugem kraji pri iskrenih katoličanih. Nisem ju mogel pustiti med serditi razkolniki, ker sem spoznal, da sta polna vere in ljubezni, dobro podučena in vsaki po pet jezikov zná, in ker sta polna gorečnosti, bota o svojem času tudi drugim pomagala povračevati se. Mogel sem ju sprejeti, ali pa divjim valovom prepustiti, kajti nista imela drugega zavetja. Bodi Bog hvaljen, v zaupanji na njegovo usmiljenje sem ju obranil, in tako nas je sedem poštevilu narastlo. Nato je prišel še neki arhimandrit (višji gerških menihov), in sedaj nas je osem. To malo število se je lotilo važnega in velikega dela razkolnike povračati, in glej, kako obilno je Bog našo prvo poskušnjo blagoslovil.

Ko smo prvi vlak storili, smo pridobili tri gerške škofo, šest redovnikov in dva dijakona. Vsi ti so po dovoljenji našega nadškofa poslali lepo, ponižno prošnjo

sv. Očetu, naj jih sprejmejo v sveto katoliško Cerkev, ter jim oblast in pomoč dajo, oznanovati pravo vero tudi drugim gerkom razkolnikom. Ta prošnja in spoznava vere je pravo mojstersko delo, in se pelje danes v Rim ravno na tistem parobrodu, na katerem Vam to svoje pismo pošiljam. — Ako mi zamorete v čem pomagati, in je sveta volja božja, pomozite mi. Nimam denarja, in celó toliko ne premoremo, da bi poštnino za to pismo plačal, in ne vém, kaj bomo nocoj večerjali. Bog je vsegamogočen in ves dobrotljiv; naj Vas toraj preveč ne skerbí naša sila, katero poznate; na njega se zanesem in sem miren. Ravnokar je prišel zopet neki gerk razkolnik k meni, naj bi ga v katoliško Cerkev sprejel; ne vem še, kaj bi mu rekel; kedar to pismo dokončam, se bova pogovorila. Reč Bolgarcev dobro napreduje. Mojih dveh bolgarskih učencev smo enega za mašnika in drugega dijakona posvetili.

Apostoljski mož, ki to piše, si prizadeva voditi razkolnike vsakega naroda v naročje matere sv. katoliške Cerkve, sosebno pa skerbí v sedanjem času za Bolgare, katerih lepo število uči in za mašništvo pripravlja. Ravno se čita vesela novica iz Carigrada, da se je v Drinopolji in njegovi okolici zopet okoli 8000 Bolgarov s sveto katoliško Cerkvijo sklenilo, in da se več okolic nagiba poediniti se z nami, ter lepo priča, da usmiljeni Bog sklenjene molitve in prizadetve svojih služabnikov blagoslavlja. Vse to naj nas opominja in priganja, da ne prenehajmo, ampak da še molimo, išimo in pridobivajmo še več bogoljubnih bratov in sester sv. Cirila in Metoda, ki naj pomagajo, da bo skoraj en hlev in en Pastir.

Kar naše domoče društvo tiče, se je tudi preteklo leto število družnikov in družnic veselo pomnožilo. Pristopili so vai duhovniki družbe Jezusove, ki pri sv. Andreji na Koroškem prebivajo, pa tudi množina katoličanov Linške škofije na gornjem Avstrijskem. Bog daj, pa ljuba Devica Marija, da bi se naša pobožna družba prihodnje leto toliko pomnožila, da bi množino naših nasprotnikov srečno zmagala! Naše mogočno orožje so molitve, milošnje in pa nekervave daritve sv. maše. — Naša sveta rimsko katoliška Cerkev pa je čversto, rodovitno drevo, za potokom milosti Božje vsajeno, ki neprenehoma med nami zeleni, cvetè in obilo sadja rodi, ako mu skerbno prilivamo z molitvami in z dobrimi deli; vse druge krive vere so suhe veje in malopridni odrasliki, ktere se prej ali slej porušijo, v ogenj veržejo in zgoré; le one, ki se o pravem času v krilu svoje matere, svete Cerkve povernejo, zopet ozdravijo; prijazno jim torej roke podajajmo. Skerbno in zvesto se pa tudi mi deržimo drevesa prave, edino zveličanske Cerkve, da nas sedanji posvetni viharji ne odtergajo in lažnjivi preroki ne omotijo; nevarščina je velika, kakor veliko je lažnjivih časnikov in zapeljivih prijatelov. Ne pozabimo naj večje svoje nezasluzene sreče, da smo pravoverni kristjanje, katoličani. Za to srečo se Bogu naj lepše zahvalimo, ako po bratovšini ss. Cirila in Metoda odločenim sestram in bratom v naročje naše svete Cerkve pomagamo.

Tako je pial r. Slomšek in taki sad je rodila bratovšina prešnje leta. Znano je, da so bile potlej nastopile zopet huše dobe, malo prijazne za katoličanstvo pod Turkom, in morebiti marsikaj tistih, ki so bili takrat goreči za katoličanstvo, so zopet mlačni postali. Sedaj pa zopet prijazniše solnce sije Jezusovi Cerkvi na Turakem, obeta se več svobode in ravno te je treba, da katoliška vera, ki ima moč sama v sebi, bolje vspešuje. Bog daj!

Bratovšine in drugi pripomočki v pomoč dušam v vicah.

Spisuje V. K.

(Dalje.)

Še nekoliko o priporočevanju bratovšine in bukev za duše v vicah.

Velik pripomoček za rešenje duš iz vic so spisi, bukve in časniki za duše v vicah, kakor je že bilo omenjeno; taki namreč, ki pobožnost za mertve pa pripomočke, s katerimi je njim mogoče na pomoč priti, popisujejo in razširjajo, zlasti ako se še ozir jemlje na sedanjí duh časa, ko hoče vse brati in po bukvah in časnikih poduka iše. Nekteri so celó teh misli, ako ena ali druga reč ni na dolgo in široko po bukvah popisovana ali saj po časnikih priporočevana in desetkrat prehvaljena, da nima nobene veljave. To se jim tudi ne more zameriti, ker se še celó malo vredne reči dostikrat ondi čez mero hvalijo in priporočujejo. Koliko v resnici dobre bukve in pošteni časniki dobro reč pospešujejo, koliko se z njimi doseže, je pač slehernemu znano. Poglejmo med drugim samo to, koliko je pripomogla k vpeljevanju in razširjenju „Šmarnic“ in bratovšine „Naše ljube Gospé presv. Serca“ že samo „Zg. Danica“, ki je to opravilo popisovala, priporočevala, sporočevala po priprošnji N. lj. G. presv. Serca uslišane prošnje; na dalje, koliko se je doseglo po bukvah, pisanih v pospeševanje obéh omenjenih češenj in opravil, ter je ni skoraj fare na Kranjskem in sploh po Slovenskem, v kateri bi se „Šmarnice“ vsaj ob nedeljah ne obhajale; ali če že to ne, da bi vsaj nekte re pobožne duše doma jih ne opravljale, kar veljá tudi za stran omenjene bratovšine, v katero se jih je že v Ljubljani vpisalo blizo 80.000. Ako bi se tudi o opravitlu za duše v vicah kaj več pisalo in bi še na svitlo dale kake bukve, ki bi popisovale lepoto, korist bratovšain in drugih pripomočkov za duše v vicah; bi li ne bilo tudi enakega vspéha pričakovati? Brez dvoma bi se tudi to lepo opravilo hitro bolj razširilo in prinašala živim in mertvim veliko dušnega dobička; marsikdo bi bil po priprošnji ubogih duš uslišan, ktere sicer same sebi nič ne morejo pomagati, za svoje dobrotnike pa vendar prav veliko lahko pri Bogu sprosijo. Brati je namreč po dotičnih bukvah in časnikih prav veliko takih in silno ginljivih zgledov uslišanih prošenj. Naše ljudstvo bi take bukve in časnike rado bralo, bi se podučevalo, s čim da je razun molitve in sv. maše mogoče ranjkim pomagati. Ginljive prigodbe in podučljivi spisi bi ljudi za to opravilo v nemali, da bi potem veliko več za duše storili, kakor se pa v resnici dandanašnji v tej zadevi dela. Marsikdo bi se zapisal v kako bratovšino za duše v vicah, ako bi bil o njej dovolj podučen; veliko več bi za duše v vicah storil ako bi mu bile tudi znane dobrote, katerih bi se mu bilo moč po tej poti vdeležiti; še kak lahkomisljen bi znal priti k boljšemu spoznanju, začel bi za svoje ranjke starše, dobrotnike moliti. Zopet drugi, ki že morebiti dolgo časa za svojega ranjkega očeta, matere ali za kakega umerlega prijatla brezvspešno molijo, ker so v smertnem grehu, bi zapustili svoj grešni stan že zato, da bi vendar njim kaj pomagati zamogli, kar vse nam raznoteri zgledi in prigodbe od duš spričujejo. Vse to bi se zamoglo več ali manj doseči, ako bi se po primérnih bukvah, kakoršnih so sednji narodi več imajo, opravila in pripomočki v pomoč dušam v vicah pojasnovali. Toda takih bukev za duše v vicah, razun nekterih molitvenih, nimamo. Kaj zeló je torej želeti, da bi jih kak spreten pisatelj spisal, ali pa ene ali druge v „Zg. Danici“ že naznanjene iz nem-

škega, laškega ali francoskega poslovenil. Nadjati se smé, da jih bo lahko spečal, in kar je še več, da po tej poti iz vic rešene duše svojega dobrotnika, ki je verne za to opravilo po svojih spisanih ali prestavljenih bukvah v nemal, nikoli ne bodo pozabile.

Med drugimi bukvami za duše v vicah so posebno priporočevanja vredne neke francoske, ki so od svetega rimskega zbora za odpustke in od burgeškega (Bourges) nadškofijstva poterjene, in jim je naslov: „Mois des morts“ par Cloquet, chanoine honoraire, missionnaire apostol., ancien vicaire général, 8. édition. Spisal jih je vrednik časnika „Liberateur“ za duše v vicah. *) Te izvrstne bukve, ki so že prestavljene v več jezikov, prestavljene so tudi v laški jezik „Il mese di novembre“; per l'abbate Cloquet. Versione dal francese di M. Bonnani, eseguita per ordine di Monsignor Luigi Lilippi, arcivescovo di Aquila. **)

Kaj zeló je želeti, da bi jih kdo iz francoskega ali laškega prestavil za slovensko, in ta svoj namen blagovolil po „Danici“ razglasiti. ***) Močno so podučljive in tudi njih znotranja vravnava vabi človeka jih s veseljem brati; težko se najdejo kake bukve za duše v vicah, ki bi ob kratkem in s primeroma tako majhnim trudom prijatlo vernih duš toliko pripomočkov na roko dajale, da ranjnim pomagajo, zlasti kar se tiče odpustkov, katerih je pri vsaki priložnosti več vpletenih, ki se zamorejo dušam v vicah v prid obračati.

Naj bi si kdo, zmožen francoskega ali laškega jezika, te bukve „Mesec za mertve“ omislil, posebno pa še, naj bi se kdo njih prestave na slovensko lotil; s tem bi bilo vernim dušam veliko pomagano, pobožnost za mertve bi se širila, pa tudi prestavljavec bi dobil stoterno plačilo, ker bi verne duše, po tej poti rešene, gotovo zanj ljubega Boga prosile, veliko milost mu naklonile, da bi tim ložej dosegel tudi on svoj namen, za kterelega smo vsi vsvarjeni. Da bi se bralci „Zg. Danice“, preden še te bukve na Slovenskem beli dan zagledajo, njih lepote in koristi vsaj nekoliko prepričali, naj sledí tó kratek zapopadek in razredba njih tvarine.

Na prvih 40 stranéh so: Poterjila škofijstva in sv. zbora za odpustke v Rimu, — starost in cerkvenost mesečne pobožnosti za mertve, ki se nahaja v vsih stoletjih keršanstva in se najde že v apostoljskih časih, pa še več, že sv. pismo starega zakona o nji pripoveduje in judovski zgodovinar Jožef Flavij jo hvali in z velikim spoštovanjem od nje govori; — kako malo se ljudje menijo za odpustke kot bogate zaklade in zdatne pripomočke za reševanje duš iz vic, ker jih ali premalo poznajo ali pa lahkomisljivo zanemarjajo; da so sv. Oče Pij IX iz tega namena, da bi se tej v nemarnosti v okom prišlo, spisavcu teh bukev dali dovoljenje vse pismohrame (arhive) sv. zbora za odpustke v Rimu pregledati, kar do zdaj ne v sedanjih časih ne v pretečenih stoletjih ni bilo nikomur dovoljeno; in da se je omenjeni spisavec o tej zadevi 7 mesecev v Rimu mudil, prepisal

*) M. l'abbé Cloquet, directeur du „Liberateur des âmes du Purgatoire“, 38, rue de Vaugirard, à Paris; kaj podučljiv časnik, ki izhaja že 16 lét, veljá 2 $\frac{1}{2}$ franka na leto.

**) Dobiva se v nadškofijski tiskarni za razširjanje dobrih bukev v mestu „Aquila“ na Laškem. — Tudi časnik za duše v vicah imajo Lahí namreč: „La voce dei Trapassi al Cuore del Cristiano“; vreduje ga kanonik „Fedele Fuzio“ v mestu Andria, provinciji Bari na Napolitanskem.

***) Za zdaj, kakor smo že zadnjič omenili, katoliška družba namerava že precej doveršen rokopis v prid dušam v vicah na svitlo dati, in mogoče bi bilo, da se k temu tudi Cloquet še kaj porabi. V kratkem upamo o tem kaj bolj gotovega povedati.

raznotere določila, papeževe pisma (breve) za odpustke, ktere izpiske in prepise so trije od sv. Očeta pooblasteni revizorji pregledali in kot resnične in prave (avtentične) poterdili, na katerih podlagi je on tudi bukve „La verité sur les indulgences“, to je, „Resnica o odpustkih“ spisal, zavoljo pomanjkanja časa pa vendar do zdaj ne še na svitlo dal; — in poslednjič devetdnevnic za duše v vicah, od ktere je bilo spredej govorjeno.

(Dalje sledí.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Zoper ponočevanje in ponočnjaške gostilne.) Dopisnik iz Kranja 18. mal. serp. v „Narodu“ omenja neke srovosti, ki se je dogodila po kmečkih fantih v Mostah med Kamnikom in Kranjem, in pravi k sklepu: „Konečno pa moramo tisti mladi zarod v Mostah dušnim pastirjem v K. ali v kateri koli drugi fari, kamor morda ti žalostni farani pripadajo, živo priporočati, ker poduka so ti surovi ponočnjaki vsakako prav silno potrebni.“... Rečena je še beseda kot graja zoper ponočnjaške gostilne.

K temu moramo pristaviti nekoliko prav potrebnih opomb.

V prvo nas veseli, da s tem se tudi v „Narodu“ ponočevanje za hudo napako priznava in poterja, in ko se od naše strani porabi vsaka prilika, da bi se ta madež našega naroda odpravil, upamo pomoči v tem tudi od necerkvenih listov in pisateljev.

Dalje, kar se tiče klica od duhovnih pastirjev v tej reči, je treba vediti, da duhovni se zoper maloktero razvado toliko vojskujejo, kakor ravno zoper ponočevanje, ker oni naj bolj vedó, kolika škoda za narod na vae strani iz tega izvira. Ta napaka, ki moti mladino v njenih naj nevarnih letih, je tako terdovratna, da le samo po zedinjenji vsih moči in s postavodajstvom ter z redarstvom vred bi se dalo kaj opraviti ter ponočevanje zatreti, kar bi silo veliko pomagalo k povzdigi in čverstosti našega naroda. Kolika je škoda že samo od te strani, ako se pomisli, da ravno vsled te pregrehe so velike množice mladine naše dežele potaknjene po ječah. Kolika škoda pri hiši, pri kmetiji, na poštenju! Vendar moralčno hudo je še veliko huje!

Ponočni kavkarji so ob enem tisti, ki veliko pohujšanje delajo pri Božji službi, ker ali zunaj cerkve posedajo, ali pa se v cerkvi tako vèdejo, da z novimi smertnimi grehi domú grejo. To so tisti, ki velikonočnega obhajila večí del ne opravijo in so tako iz sv. Cerkve izobčeni, gerdo živé pred zakonom in so potem ravno zato nesrečni zakonski in cele družine z njimi vred nesrečne. Pijanci so večí del poprej, pijanci potlej, njih kmetija pušava, njih otroci beraški, ter gre velikrat vse na kant.

Pa kdo bo popisal vse hudo, ki izvira iz ponočevanja? Vsak človekoljub ima toraj dolžnost vse si prizadevati, da se ostudnemu ponočevanju konec storí.

Šolsko. Novomeška gimnazija je ob koncu leta imela 149 učencev. Med temi je 16 izverstnih, samo 84 s prvim redom, 23 k popravljanju obsojenih, 19 obdvojkanih in 5 obtrojkanih. Slovencev je 140, Nemcev 9. Za ubožne dijake so veliko dobrega storili: ondotno društvo za podporo dijakov, in samostan č. oo. Frančiškanov in nektere dobrotne družine. Sklep šolski je bil 15. mal. serp. Prihodnje šolsko leto se prične 16. kim.

Bodi še omenjeno, da na čelu ima novomeški letnik spis: „Wann hat Cicero die beiden ersten Catilinarischen

Roden gehalten“, kateri kaže, koliko nekteri gospodje terpé z vertanjem in študiranjem v posvetnih naukih. Tolika delavnost je hvale vredna; ko bi si pa tudi za večne dobrote toliko prizadevali, gotovo bi jim ne odšle. „Sapiens cor suum tradet ad vigilandum diluculo ad Dominum, qui fecit illum... Collaudabunt multi sapientiam ejus, et usque in saeculum non delebitur.“ (Eccl. c. 39.) Spisal je 10 listov dolgi članek g. Jož. Ogorek.

Ljubljanska gornja realka je imela v začetku učencev 302, ob koncu leta pa 279, in sicer: Kranjcev 184, drugod iz Avstrije 63, iz Preklitave 17, Italijanov 5 in 1 Egipčan; 16 je bilo isverstnih, 182 s prvimi redom, 26 za popravo odločenih, 42 s dvojkami, 3 s trojkami. Za verouk in verske vaje je slabo oskerbljeno, uči se veroznanstvo do 5. razreda izločno po 2 uri na teden, dalje le po eno samo uro; ob delavnikih niso imeli zapovedane Božje službe noben dan v tednu, ampak le samo ob nedeljah in praznikih; spoved in Obhajilo le trikrat, nobenih verskih vaj; za nobeno drugo stvarino se ni tako pičlo merilo kakor za tó, ki je izmed vsih naj tehtniši. — Zaznamljivo za našo dobo je to, da blizu dveh tretjin vsega letnika spolnuje neka študija v francoskem jeziku o romanu 17. in 18. stoletja od Em. vit. Stauber-ja.

Iz Amerike nam je došla št. 607 „Wandererja“ od dveh strani (priserčna hvala gg. pošiljavcema), ki obsega dve lepi slovesnosti naših rojakov. Dopis v „Wand.“ pravi:

Dnevi preteklega tedna so bili pravi dnevi veselja, kakoréni so le samo v naši pravi, sveti Cerkvi, in še tukaj bolj po redkem. Že pred petimi leti smo v „Wandererji“ (Popotniku) poročali, da v občini sv. Antona v oddelku Krain (Stearns County) je nekaj Slovencev in nekaj Nemcev sozidalo novo cerkev, v kateri je bila 3. rožnika 1874 prva Božja služba. Pa cerkev takrat ni bila še popolnoma dodelana; bila je le za silo vravnana. Zdaj pa že stoji tu popolnoma dokončana, s stolpom na čelu, da ga mu ni daleč okoli enacega. Tudi ima ta cerkev veliko lepih paramentov, da lepših daleč na okoli — tudi v starejših občinah nimajo. Da bi se cerkvi ničesar ne pogrečalo, smo napravili lansko jesen tudi lep zvon, kateri tehta 2100 funtov. Zdaj cerkvi ni drugega manjkalo kot slovesno posvečenje po visokočastitem škofu.

Tudi to se je spolnilo 15. rožnika. Gorečnost, s katero se je občina na ta dan pripravljala, se ne dá popisati. Vsak se je z drugim skušal, kateri bi več storil, da se pripravi vreden sprejem v. č. gosp. škofa, ter bode cerkveno blagoslovljenje v vsakem oziru veseli dan. V. č. gosp. škof Rupert Seidenbuš, spremljani od nekaj jezdecev, so prišli ob 10 dopoldan; nepopisljivo je bilo naše veselje, da moremo preč. višjega pastirja, aposteljna in poslanca Kristusovega, prvi pot pozdraviti med seboj na tem prostoru.

Slovesnosti so se zdajci pričele. Najprej so škof posvetili pred cerkvijo obešeni zvon, potlej pa blagoslovili cerkev. Nasledovala je slovesna sv. maša potem so birmali in poslednjič podelili blagoslov s sv. Rešnjim Telesom. Škofu so pri sv. maši stregli častiti očetje Benediktini: P. Jernej, P. Bernard, P. Ludger in P. Vincencij, dušni pastirji (Kranjci). Čast. g. oče Jernej so imeli potem mašo z leviti, po maši pa so imeli čast. oče Bernard slovenski govor, v katerem so pojasnovali pomen zvonov in njih dotiko s človeškim življenjem. Nasadnje pa so še škof sami pridigali v nemškem jeziku v resnici z apostoljsko častitljivostjo in očetovsko ljubeznijo. Govor je bil tako lep, da ga nikoli ne bomo pozabili, kakor sploh tega dneva ne. Med službo Božjo in tudi zvečer je pokaenje iz možnarjev veselje

občine oznanovale daleč tje čez zelene gozde. Krog cerkve pa so se razlegale zaporedoma slovenske in nemške pesmi. Še le pozno v večer so se ločili od nas višji pastir, silno razveseljeni zaradi tolike gorečnosti tako mlade občine. — Bog jih živi mnogo lét!

Slovesnosti tega dne so bile s tem dokončane. Pa drugi dan potem je bila še druga. Novo posvečeni zvon smo imeli v zvonik spriviti. Zopet se je bilo čuditi veliki gorečnosti tukajšnjih naselcev. Vsakdo je hotel pomagati novi zvon v zvonik vleči, zato je bil zvon hitro na svojem mestu. Med gromenjem možnarjev in nezmerim veseljem ljudstva so 16. rožnika 1879 pervikrat zvonili „Angelovo češenje“. Nekoliko časa je ljudstvo omolknilo; molilo je Angelovo češenje. Nato so začeli v zvoniku prelepo priterkavati, spodaj pa so peli: „Hvala bod' Gospod Bogú“ in pesem od zvonov, kakor tudi druge pesmi v nemškem in slovenskem jeziku. Še le pozno na večer so se razšli z veseljem in hvaležnim srcem, da so doživeli tako prelepe dni, — to pa daleč na severozahodu — in v sredi gozdvov.

Podobno veselje so imeli 19. rožnika prebivalci občine sv. Štefana. (Town Brockway, Stearns Co.) Tudi tukaj je bila pred nekoliko leti za katoličane vravnana cerkev, zdaj dodelana, in omenjenega dne blagoslovljena. Slovesnosti so se godile kakor v oddelku „Krain“, samo da so bile, kar se dá, še bolj veličastne, ker asistenca je bila še obilniši, — bili so razun imenovanih gospodov še pričujoči: Benediktina P. Leon in P. Severin (Gros) in gg. Jož. Buh in R. Nage. Mašo z leviti so imeli P. Leon in po evangeliju so imeli g. Buh slovensko pridigo, po vel. maši pa prečast. gosp. škof ravnó tako čverst nemški govor. Naslednjič so podelili zakrament sv. birme, in potem blagoslov z Najsvetejšim. Popoldan pa so gosp. Buh slovesno blagoslovili novi križev pot, in so ga z verniki skupaj molili. Tudi tukaj so možnarji pokali in prelepe slovenske pesmi s presunljivimi napevi so se razlegale do poznega večera. Visokočastita duhovšina in verniki v obilnem številu so se zadovoljni vernili domú, prepričani, da katoliška cerkev, kamor koli seže, povsod novo življenje vzbujá. Kakor so gosp. Buh omenili, so bili pred dvanajst leti tukaj prvo sv. mašo opravili v neki hiši, — zdaj pa stoji na tem mestu lepa cerkev, dobro preskerbljena z vsemi potrebnimi paramenti in vendar občina sv. Antona šteje še le devet lét starosti.

Vsa čast gospodoma Buhu in Tomazinu, ki sta to občino vstanovila, pa tudi hvala in poštenje sedanjemu dušnemu pastirju, čast. očetu Vincencu, ki so obe cerkvi doveržili.

Čast tudi obema občinama, kateri, akoravno raznih narodov, vendar v naj lepši zlogi in edinosti delate in velike reči doveršujete, akoravno ste še majhni. Bog daj jima še naprej tako delati in rasti, ker prostora za nove naselce je še dosti v obeh občinah.

Spomina vredno je še to, da pri blagoslovljevanji cerkve pri sv. Antonu so bili pričujoči trije kranjski duhovni, pri sv. Štefanu pa celó njih pét, česar bi tukaj v Ameriki pač ne bilo lahko pričakovati. Tem gospodom in pred vsem pa preč. gosp. škofu smo dolžni naj priserčniši zahvalo, da so nas obiskali in tako slovesne dneve nam napravili.

Slovensko

iz vzhodnje Bisterške doline (Pusterthal) na Tirolskem.

(Spisal dr. Jan. Zl. Mitterrutzner.)

Zraven marsikterih šolskih letnikov naše dežele s malo primérnimi ali čisto neprimérnimi spisi nas je pa

posebno razveselil letnik iz sosednje tirolske dežele, ki nekako nadomestuje, kar v domačih programih pogrešamo in je svarilni nauk za marsiktere naše — bi djal: domače tujce v tem oziru.

Omenjeno bodi najpervo, da preizverstni gimnazijski vodja v Briksenu je pisavec omenjenega spisa, p. n. gosp. J. Zl. Mitterrutzner, učen mož, ki umeva blizo dvajset jezikov in je profesor že 32 lét. Gimnazija je ob koncu tega leta imela 204 učence, t. j. 216 Nemcev, 4 Italijane in 20 Ladincev (z nekakim roman-skim maternim jezikom). Med temi jih je bilo 46 izverstnih, 136 s prvim redom, 12 je za popravo odločenih, samo 6 jih ima drugi in 1 sam tretji red. To je gotovo lepo znamenje, kako izverstna je gimnazija in človekoljubna njena vodba v Briksnu.

Ozrmo pa se na omenjeni mični in podučni Mitterrutznerov spis, ktereга bomo skušali po večem posneti, opustivši mnoge citate virov itd.

Pisatelj v vvodu omenja 29. shoda nemških jeziko-slovcev in šolcev v Inomostu od 28. kim. do 1. vinotoka 1874. O tisti priliki je vseučilišni profesor dr. Bern. Jülg v vvodnem ogovoru kratko poznamnjel razne narode, ki so se od nepomljive starodavnosti do stalne naselitve gonili po Tirolskem. Sej ta dežela je služila za prehodnje vrata, ktere je plaz za plazom narodov zasédal, eden drugega odrival, ko so od snežniških stén tišali proti zaželeni deželi — Italiji. Kot poslednji val narodovskega preseljavanja — od vzhoda — so prišli na Tirolsko Slovani (Slovenci). O teh je rekel govornik: „Pa še enega rodú nisem omenil, rodú, ki je bil tudi posedel znamenite okrajine tirolske zemlje: to je, Slovanov. Kmalu po odhodu Longobardov na Laško so se po Podravji in po Izelski dolini razširili, ter povsod, čeravno se nikjer več slovensko ne govori, na slovenske krajne imena naletujemo. Večerna meja je blezo ob razvódnji Toblaškega polja, kjer „Vierschach“ ob znožji vidovitega verhunca jasno še spominja na slovensko besedo „verh“; in ondí blizo izhajajoča „Villgraten-Thal“ gotovo ime od gradú ob vhodu v dolino („velegrad“), kar se je potlej preverglo v Heunfels; globoko v zadnjem Virgenthal-u med zanesljivo keltiškimi imeni pa se razširja „Pregraten“, kar je povsod po Slovenskem navadna „pregrada“; „Windisch Matrei“ ima znamenje še na čelu; celó na vides nemško vaško ime „Glanz“ nad Liencem ni nič drugega kakor slovenski „klanec“ (izgov. „klanc“).

Te kazanja na Slovane, čas njih vselitve na Tirolskem, njih razširjenja po vzhodnji Bisterški dolini in ondod še zmeraj biva-joče sledí — vse to je gospod vodju pripravna tvarina za kratek šolski program. To pa toliko bolj, ker se je ravno o Slovencih v Tirolih še malo pisalo, dasi-ravno je dr. L. Steub obširno in temelito pisal o Reci-jih, Romanih in Nemcih, o romanskih in recijskih kraj-nih imenih na Tirolskem in Predarelskem. — Mitter-rutznerjeva obravnava, ki v programu nasleduje, je za nas tako znamenita, da kaže saj po večem jo posneti.

I. Slovani.

Pisatelj pravi: Slovani, kteri že veliko stoletij za-sedajo vzhodnji del naše suhe zemlje, kakor Poljci, Čehi in Vendi (Slovaki), Serbo-Hervati in Slovenci, Bol-gari, Rusi in Rusini — se štejejo blizo na 79 milijonov duš. — Po Šafařiku so se njihovi prededje šteli k tra-kiškemu kolenu, in že v predzgodovinskem času so imeli svoje naselbe med sorodnimi narodi Trakov, Keltov, Germanov in Litvanov. V 5. stoletji so njih seliša segle do vzhodnjega morja. Kake stoletja pozneje, malo pred Hunovskim navalom, nahajamo, da gospostvo Gotovskega kralja Hermanika sega že globoko v slovensko deželo.

Kadar je bil Atila premagal Hermanrika, so bili pod-verženi in zadavkani tudi sosednji Slovani; mnogi so se naslednjič enako drugim podverženim narodom voj-skovali v tovaršiji s Huni.

Preobljudenost, veselje do popotvanja in pritiskanje novih naselcev iz Azije je priganjalo Slovane, da so vedno v novih vlakih suli v dežele, ktere so se izpraz-novale po razpadu hunovske deržave (po 453) od nem-ških pokolenji, ki so se svoje dni z Atilom v družbi vojskovali. Ob koncu 5. in o začetku 6. stoletja so bili Slovani že v oblasti naj večega dela severnih podonav-skih obrežji: „Ulterioris ripae Istri partem maximam habent (Sclavini et Autae. Procop, de bello Goth.) Pre-cej po odhodu Gotov iz dolnje Mezijske so se prikazali Bolgari ob donovskem ustji in so skušali izpraznjenih seliš ob južnem Podonovji polastiti se. To ljudstvo je bilo prvo slovensko govoreče pokolenje, ki je prišlo iz serca sedanje Rusije in od Volge ter se je prikazalo pred vrati bizanške deržave. Mahnili pa so čez Istro poslednje leto 5. stoletja, v 9. l. cesarja Anastazija (J. Ph. Fallmeyer: Gesch. d. Halbinsel Morea.) — Proti koncu prve polovice 6. stoletja so bili Slovani vseljeni že v sosedstvu Longobardov v Panoniji in Gepidov na Sedmograškem. (Proc. l. c. III. c. 35.) So pa Longo-bardi s pomočjo Avarov razdjali deržavo Gepidov, in vsled tega je njih kralj Alboin — na klic eksarha Nar-zeja l. 568 z vsim svojim ljudstvom zapustil Panonijo; pridružile so se jim tudi množice družih pokolenji: Sar-mati, Svavi, Norici. (Paul. Diac.) In prepustil je Alboin tako izpraznjene seliša v Panoniji naj bolj Avarom, kteri pa so tišali bolj proti jugu in vzhodu in so kakor pre-meteni politikarji sebi podveržene Slovane kot večerno predstražo rinili proti frankovski deržavi.

(Dalje sledí.)

Pesnice sv. Detinstva.

I.

Pred tabo, mili Jezušek,
Preljubi naš prijateljček!
Mi serce povzdigujemo,
Goreče Te preslavljamo;

O glej nas male pred Teboj,
Oberni k nam obrazek svoj;
Poslušaj, božji Detek nas,
Uslíši otročičev glas!

Detinske družbe klice čuj,
Ji sveti blagoslov daruj;
Poganske otročiče vse
Naj večne teme kerst otmé!

Poterdi, Jezus Ti, može,
Presveto Tvoje ki ime
Nevernim oznanujejo,
In zanje se darujejo.

Naj tudi naši darčeki,
O Jezus! pomagali bi
V rešenje bratcev in sestric,
Dajemo jih veselih lic.

II.

O preljubi Ježček naš!
Pred Teboj klečimo;
Otročiče rad imaš,
Serčno Te slavimo!

Détek, že sa nas terpeči
Všgi ljubezni plam goreči
Nam v mlade serčica.

O preljubi Ježček náš!
V jaslicah na slami
V hudem mrazu trepetáš,
Si oblit s solzami.
A zdaj Te zebsti več ne smé,
O pridi v serčica gorké,
Počivaj v njih sladko!

Pridi, pridi v serčica,
Vedno v njih ostani!
Mi smo Tvoja čedica,
Tebi bomo vdani,
Zvesto za Teboj hodili,
O Pastirček rajsko mili —
Priserčno ljubljeni!

Ljubi Ježček! — Detice
Šipko, kako ráno,
Si za nas sirotice
S križi vse obdano;
Ti nas hočeš podučiti,
Ježček, s križem Ti slediti
Veselo in zvestó.

Celi zemlji blagoslov
Ti si dal s višine;
Oh, naj vsih mladenčkov
Serčica prešine;
Da tud' mi v ljubezni vneti
Za-te, Jezusček presveti,
Živímo zmir lepó.

S svojo svéto rokico
Žegnaj, Ježček zlati!
Tud' neveré'kov množico,
Daj se jim spoznati!
Naj bi naši darčki mali
Pot do Tebe pokazali, —
Iz teme vbožčekom.

O presladki Ježček náš!
Pred Teboj klečimo
Naj, ki nas tak' rad imaš,
Milost zadobímo:
Dab' Te v raju kdaj molili,
In Mariji čast glasili,
S krilatci vekomaj!

Razgled po svetu.

Francosko. (*Jezuitovska nrava in pseudoliberalci.*)
Prav velikrat se naméri, da sovražniki katoličanstva oo. jezuitom podtikujejo nauke, ki jih nikoli niso učili in jih ne učijo. Vidil sem pred nekterimi leti cele bukve spisane od obrekovalcev, ki pačijo in lažnjivo natezajo ali citirajo stavke iz jezuitovskih bukev, češ, da to in to učijo, kar pa ni res. Nekaj podobnega se je une dni zgodilo na Francoskem. Neki Pavel Bert, poslanec v Versaillih, je psoval jezuitovski nauk in citiral več stavkov iz znane Gury-eve morale, ter hotel s tim jezuite umazati; umazal je pa sam sebe tako, da je gerdo, ker svijačnik je terdil ravno nasprotno tega, kar Gury („Compend. theol.“) v resnici učí. Overgel ga je učeni škof v Angers-u in razodel, kako je Bert očitno z govorniške tribune nesramno delal in pačil. Pisal je namreč škof poslancu Bert-u odperto pismo, v katerem je

vse njegovo pačenje razodel in ga tako zdelal in zmlatil, kakor se spodobi debelo-ustnemu bahaču in gerdemu očitnemu pačilcu.

Rekel je 7. jul. Bert v francoski zbornici, da tisti dan, ko mu dokažejo, da je natezane besede iz Gury-a popačil tako, da je s tem pomen spremenjen, imajo pravico, mu v pričo poslancev v oči reči, da je obrekovalec. Škof pa mu je v odpertem pismu naravnost rekel: „Prav to ste vi storili v seji poslednji ponedeljek zoper P. Gury-a, in to vam bom zdaj povedal in dokazal, ne v pričo poslancev, ampak v obliči dežele, do ktere imam pravico govoriti. Potem pa sodite, če vam vaše lastne besede ne nakladajo dolžnosti, rabite pridevek, ki ste naznanili, da ga hočete sprejeti, ako se vam dokaže, kar ste s toliko zaupnostjo klicali.

Izmed primérljejev, ktere je Bert lažnjivo natezal in pačil, naj omenimo le enega samega. Gury (v *Comp. theol. mor. t. I.*, pag. 77, 1865) ima primérljejev o Tiru pastirji, ki je bil obsojen, da mora poverniti škodo, ki jo je storil s svojo čedo na polji; pastir pa misli, da je po krivici obsojen in si sam skrivaj zopet poverne, kar je bil prisiljen plačati. In Bert prišteva P. Gury-u, da Titiru brez pomislika prav dajr.

To pa se je Bert zlagal celi zbornici (vedoma ali nevedoma), sakaj jezuit Gury v resnici ravno nasprotno terdi, ko pravi: „Injuste egit Tityrus occulte se compensando“, in da je zavezan poverniti: „Ergo Tityrus ad restitutionem tenetur.“ Škof bahača nato vpraša: „Za kaj ste tedaj cenili poslance, pred kterimi si dopustite tako pačenje prič? Ste mar menili, da je ne boste po ustih dobili?“ ...

Kar je storil Bert, to dela veliko družih sovražnikov jezuitovskih in sploh katolikožercev; pa kakor se je Bert opekel pred vsem svetom, tako se godí tudi drugim. Misli si pri tem poslednjo sodbo, ko pridejo — ne le posamezne, ampak vse zvijače in laži sovražnikov na dan! „Utinam saperent et ultima providerent!“

Kobilice in hrošči. Ob cesti od Barčina do Labišina na Pruskem se je uni mesec velike trume kobilic prikazalo; letele so proti zahodu čez Ljubostrov in Obilevo. Kar precej so se prebivalci vzdignili zoper te nadležne merčese. Misel, da so se iz Ruskega v one kraje zagnale, se še ni poterčila, akoravno navadno vse kobilice iz južne Ruske hrumijo proti zahodu. Bolj verjetno je, da so to tiste živali, ki so se preteklo leto prikazale na Poznanskem. — Okrog Kiela na Holšteinskem pa je bilo letos grozno velike navadnih hroščev (*Melonta vulgaris*); bili so kostanji vsi černi od njih. Na dvoru Quarnbeck so jih v dvéh dnéh nabrali 1330 liber; bilo jih je do milijona in vse so končali s kropom. Silo veliko ljudi jih je nabiralo; kilogram hroščev so plačevali po 10 vinarjev; na 1 funt jih gre 500—600. Koliko je bilo te živali, kaže to, da neki mož je zgodaj v jutro s kostanja jih toliko natresel svojim otrokom, da so zanje 147 vinarjev dobili.

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. V prav hudi bolezní v nogi sem se z devetdnevnicó N. lj. G. priporočevala, in precej drugi dan se mi je jelo boljšati, ter zdaj že zamorem delati, kakor sem želela. Češena Marija!

V Hotiču, 17. mal. serp. 1879.

A. R.

Št. 2. Grozno huda bolezen me je več časa mučila, in ko skoraj ni bilo nobene pomoči več upati, se ober-

nem do Naše ljube Gospé presv. Serca in zdaj sem skoraj prav zdrava. Čast in slava Naši ljubi Gospej!

J. R. *)

Prošnje.

Prosim, priporočite me v bratovsko molitev in priprošnje N. lj. G. presv. Serca in duš v vicah, da bi bil rešen iz velike zadrege in težave, v kateri se nabajam. Obljubim, da za dobroto ne bom nikdar nehal častiti in hvaliti Boga, častiti N. lj. G. presv. Serca. — Oseba se serčno priporoča v brat. molitev za ljubo zdravje in še za neko posebno milost. Usliš. se nazn. — Neki oče, pijančevanju vdan, da bi se spreobrnil. — Mladeneč, da bil sprejet v bogoslovje. — Več mladenčev za srečno isvolitev prihodnjega poklica. — Šolska mladina na počitnicah za modrost in čedno obnašanje. — Neka težavna zadeva, da bi se dobro rešila. — Novoposvečenci. — Hči priporočuje nevarno bolno mater v molitev za ljubo zdravje. — Tudi deček, dolgo bolehav, bodi še enkrat v molitev gorko priprošen. — Neki mladenč, v prebudem telesnem terpljenji, da bi bil rešen, če je Božja volja. — Več mertvih. — Nekatere zapletene zadeve.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec mali serpan 1879.

I. Glavni nameni: Spreobrnjenje tistih, kateri so morebiti tudi v svetem letu terdovratni ostali.

II. Posebni nameni:

28. mal. serpana. Sv. Viktor papež, mučen l. 202. Priporoč.: Spreobrnjenje papeževih sovražnikov. Mladenci za poklic v duhovski stan. Šolska mladina, posebno slovenska, za obujenje skerbí v prid dušnega zveličanja.

29. Sv. Marta, Lazarova sestra, umerla v Marsiliji na Francoskem, potem ko je dajala naj lepši izgled sv. življenja ondotnim stanovalcem.

30. Ss. Abdon in Senen, Perzijana, sta mógla cesarju Deciju služiti za njegovo zmagoslovje v Rimu po dokončani vojski zoper Perzijane, poslednjič pa kri preliti za sv. vero — v 3. stoletji. Priporoč.: Cerkev v Perziji. Odprava pijančevanja, ponočevanja in sploh naj hujših razvád v naši deželi. Mladina za obvarovanje milosti in prijaznosti Božje.

31. Sv. Ignacij Lojoljan, Španjolec, ki je zapustil vojašino, postal duhoven in vstanovil jezuitovski red. Njegov pregovor je bil: „Vse v veči Božju čast!“ Njegov red je s svojo učenostjo, pobožnostjo in gorečnostjo za Božjo čast vselej bil strah vsim sovražnikom Kristusove Cerkve; umerl je sv. Ignacij l. 1556. Priporoč.: Spreobrnjenje jezuitovskih sovražnikov in preganjavcev. Nesrečni in zgubljeni mladenči. Razdjanje framaonskih naklepov.

1. vel. serpana. Ta mesec ima 31 dni; dan je dolg 14 ur in 44 min. Solnce vzhaja ob 4 in 38 min, zahaja ob 7 in 22 min. Po cesarji enacega imena se imenuje „avgust“. Pomen slovenskega imena je očiten. — Kertine sv. Petra, prav za prav spomin jetništva in prečudnega rešenja njegovega pod Herodom Agripam, kakor tudi njegovo vječenje pod Neronom. Verige njegove imajo še zdaj v Rimu v cerkvi enacega imena. Pripor.: Leon papež XIII jetnik, da bi bil rešen. Oznanovanci sv. vere. Vsi jetniki, posebno po nedolžno terpeči. Cerkev po vsem svetu.

2. Sv. Alfons Lig., Napolitanec, škof, od Pija IX razglašen za cerkvenega učenika, vstanovitelj redemto-

ristov ali pridigarjev. † 1787. Priporoč.: Korist in sad besede Božje. Spreobrnjenje velikih grešnikov, zlasti verskih preganjavcev. Katoliški bogoslovci.

3. Deveta nedelja po Bink. Evang.: Jezus se joka nad Jerazalemom. Najdenje trupla sv. Štefana, prvega mučenca. Priporoč.: Duše v vicah. Odpadniki od katol. Cerkve. Vradniki in njih družine.

Listek za raznoterosti.

Oh, nikar ne kolni!

Ata, ata, oh nikar ne kolni!
Mama so na smert mi bolni:
Smert bo v hišo prilomila,
Mamo meni pokosila —
Ata, ata, oh nikar ne kolni!

Ata, ata, oh nikar ne kolni!
Žito se na polju polni:
Toča bode privrišala,
Ljubi kruhek nam pobrala —
Ata, ata, oh nikar ne kolni!

Ata, ata, oh nikar ne kolni!
Mali smo za dobro voljni:
Kleti bomo pa začeli,
Ako bote nas ukleli —
Ata, ata, oh nikar ne kolni!

Ata, ata, oh nikar ne kolni!
Brezni se odpira doljni,
Božja žuga jeza sveta,
Mali bomo brez očeta:
Ata, ata, oh nikar ne kolni!

Bogomilček.

Iz Ljubljane. (*Bog blagoslovi pošteno rokodelstvo.*)
Katoliška rokodelska družba je preteklo nedeljo ob sedmih imela na Rožniku prav spodbudno opravilo. G. Dolinar je verlim rokodelcem v nagovoru pojasnil, kako potrebna je dan danes živa vera, ker je tudi med rokodelci veliko krivih in lažnjih prerokov, ki zlasti mladino išejo v nevero in na napačne pota speljati in v nesrečo pahiti. Postane pa da človek brezveren: 1. iz nevednosti, 2. iz napuha, 3. vsled pregrešnega življenja, katerih brezen se je treba skerbno varovati. Potem sta jim maševala čč. gg. vodja Gnjezda in Ant. Dolinar, učenci orglarske šole so pa peli. Po skupnem zajutreku naslednjič so se veseli vernili domú.

Prošnja in zahvala. Memogredé je že „Danica“ naznanila, da sem dal „Izgled bogoljubnih otrok“ še posebej natisniti, da pridejo lože v roke slovenski mladini, kateri so namenjeni. Ker pa mladina smé v obče brati le to, kar ji starši in odgojitelji priporočajo in oskerbljujejo, zato prosim častito duhovščino, gg. učitelje in druge prijatelje naše mladine, naj blagovolijo po okoliščinah priporočati in razširjati omenjeno knjižico. Zlasti bi utegnila primérna biti za zdaj spet dovoljena šolska darila, da bi se tako naj pridniši v dobrem uterjevali. Oznovana je tako, da bo koristila tudi odraslim, če jo pazno beró. — Vsim, kateri so že dobrovoljno storili to, kar druge prosim, očitno izrekam priserčno zahvalo! — Dobiva se ta knjižica pri podpisnem po 30 kr. mehko vezana, terdo in lično vezana v platnem herbtu po 40 kr.

Ant. Kržič.

*) Priloženih 40 sld. dano za bratovščino. Vr.

Nova „katoliška bukvarna“ se je v Ljubljani vstanovila s tem, da so rodoljubje in prijatli poštenega slovtva pridobili poprešnjo Klerovo bukvarno. Pečati se obeta z vsem, kar sega v knjigoterštvo, samo da je pošteno; naročevala, zalagala, prodajala bo dobre bukve, časnike itd.; s pohujljiviimi rečmi se noče nikdar pečati, kakor se naznanuje v „Slovenca“. Imeli bomo priliko več govoriti o tej bukvarnici. Bog daj težavnemu pa važnemu opravilu vspeh in blagoslov!

Za otročiče in sploh za mladino je gosp. Ivan Tomšič, učitelj na c. kr. vadnici ljubljanski, dal na svitlo snopič prav lepih in podučnih pripovedek, z imenom „Dragoljubci“ ali šmarnice. Knjižica na lepem papirju v osmérki ima 94 strani in stane s poštnino vred 45 ald.

V Podbrezji je umerl ondotni župnik č. gosp. M. Slapnik. R. I. P.

Zakrament sv. birme bodo milost. gap. knezo-škof lavantinski v gornjograški dekaniji naslednje dni delili *): 23. avgusta v Mozirji; 24. v Ročici; 25. v Gornjem gradu; 26. pri sv. Frančišku; 27. na Ljubnem; 28. v Lučah in 29. avgusta v Solčavi.

Hervaško. O prepeljevanji ostankov pesnika Preradovića je gosp. A. Šenoa na kolodvoru v Zagrebu imel govor, in rekel je med drugim znamenite besede, da „nikoli ni na hervaški zemlji neumerjočnost slavila lepše zmage nad gluho stvarino“, kakor ta dan. Zares, narod hervaški ni pripravil tolikega preslavljanja zgoli pepelu; slavil je vero, po kateri tudi po smerti ranjki živé, naša sveza z njimi tudi takrat ni pretergana. „Kat. List“ po daljšem razvoju te reči pristavlja, da je pesnik ljubil in prepeval Boga, kralja in domovino.

Terzaški mestni očetje imajo v svojem proštstvu za l. 1879 primanjkljeja ne manj kot 286.451 gl. Sedanji arenjski odbori po velikih mestih znajo dobro dolgove delati. Zakaj pa ne? Sej plačevali jih ne bodo sami!

V Rim je ta teden odrinil č. g. Tom. Zupan, veroznanaski učenik na Kranjski gimnaziji, in se namérja več tednov tam muditi.

V katoliško Cerkev prestopil je gosp. pl. Stumm, ki je bil poprej pri pruskem poslanstvu pri sv. Stolu v Rimu, sedaj pa je prvi tajnik nemškega poslanstva v Petrogradu.

Svetinja Leona XIII. Od papeža Martina V, l. 1417, Vatikan vsako leto o sv. Petru in Pavlu daje kovati svetinjo, ktera kaže kako znamenito dogodbo tistega leta. Tudi sedanji papež so ohranili to izročilo, in letošnja svetinja ima na eni strani podobo Leona XIII, na drugi pa podobo vere (Religio). Vse je izdelano tako natanko in umetno, da boljega ni želeti.

Sovražniki svobode. Farizejstvo novega liberalatva se kaže posebno tudi v tem, da se v resnici poganja le za jarem in sužnost, in ne za svobodo. Posebno pa na duhovne in katoliško Cerkev imajo namerjeno, da bi jih zvezali in vkovali, kar koli bi bilo mogoče. Zdaj so začeli potuhnjeno stikati, kako bi duhovsko biro odpravili, naj bi potlej duhovni bili iz kase plačevani ter bi se kmetom spet nov davek v denaru naložil, kar jim je veliko težje plačevati, kakor navadno, več ali manj prostovoljno biro, in duhovni bi prišli v tako razmero, kakor so zdaj vradniki in učitelji. Kam ta nasvet méri, je dosti očitno iz tega, da ta „preblaga skerb“ za duhovstvo se je sprožila pri judih, v stari „Pressi“, in da to tako gorko zagovarja ljubljanski „Tagblatt“, kateri z eno roko kterikrat piše, češ, za čast duhovstva, v drugi

pa derži lopato, da jo podkopuje. — Koliko veljavo imajo taki vitezi, ni treba popisovati.

Poslednje novice. V Belgiji se blezo hočejo ponavljati časi trinoškega španjskega Pombala ter se podtikajo jezuitom rogovilski oklici, plakati, da bi iz terte izvolili priliko jih iz dežele pregnati. V „Unità“ telegrafira naj važniši časnik belgiškega stolnega mesta, „Journal de Bruxelles“, v tem pomenu: da namreč ves napad ima podobo nasnovane komedije, ker eden naj škodljivših zanikarnežev bolehnega, 76letnega, čisto pristega redovnika toži tega djanja; treba je toraj pričakovati preiskave. — Iz Bruselja naznanjajo 22. t. m., da so bili v petek zaperli P. Nikolaja v jezuitovski kolegiji, pa da so ga zopet izpustili. — Ravno s to priliko poročajo, da ob kazališu v Lüttichu so našli nabito žuganje zoper kraljevo življenje. Vidi se, da novi „Pombali“ vneto delajo! — V Belgiji je 16. t. m. umerl Paderbornski škof Martin, v pregnanstvu zarad divjaškega prusaštva od 29. pros. 1856. Na Pruskem pa „kulturalna borba“ divjá še dalje, akoravno je znani Falk stopil iz ministerstva. Tako se bo blezo godilo, dokler majnikove postave ne bodo odpravljene; toda v deržavnem zboru liberalci imajo še večino 26 glasov. Bizmark je spoznal, da pot, ki jo je do zdaj hodil, pelje v brezno in kaže, da se hoče na bolje obračati; zato so ga rudečkarji zapustili. On pa je rekel: „Zapušen od narodne stranke, ne bom zapustil svoje poti“; toda prašanje je, kdaj se bo reč na bolje zasukala? — V Memfi-u v Ameriki se mroži huda rumena merzlica. — Laška princesinja Marija Terezija, te dni umerla, je med drugim zapustila 1000 tolarjev redovnicam usmiljenicam, 1000 tolar. bolnišnici, 1000 mestnim ubogim, 500 ubogim pri sv. Martinu „in Vignale“.

Duhovske spremembe.

V Terzaški škofiji: Umerl je č. g. Viktor Bačić, župnik na Veprimcu, 18. t. m. R. I. P. Župnija je razpisana do 15. kim.; oskerbnik ji je č. g. Fr. Zupan. — Župnijo Opčino bo oskerboval tamošnji duhovni pom. č. g. Lipe Vončina.

Dobrotni darovi.

Za pogorelca v Zagradcu v Žaliniški fari: Po č. g. tajm. Jan. Klofutarju z Dól 3 gl. 50 kr. — G. B. Bartol 2 gl.

Za cerkev v bohinski Bistrici: G. T. Pirnat 2 gl. — G. K. 30 sld.

Za sv. Očeta: Iz Borovnice po preč. g. očetu Ant. Jugovicu 20 gl. — Č. g. J. Virant 2 gl. s prošnjo sv. blagoslova.

Za katoličanstvo in katoličane v Bosni: Neimen. iz Ipavskega 1 gl.

Za afrikanski misijon: Neimen. iz Ipavskega 2 gl.

Za misijone na Kitajskem: Neimen. iz Ipavskega 1 gl.

Za Božji grob v Jeruzalemu: Neimen. iz Ipavskega 1 gl. 60 sld.

Za sv. Detinstvo: Po g. P. Ogrincu 1 gl. — Neim. iz Ipavskega 2 gl.

Za družbo sv. Bonifacija: G. B. Bartol 1 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

Očitavcu bodi povedano, da vrednik „Zg. Dan.“ se ne strinja z vsim v omenjenem listu, kar je dotičnim že sam naznanil, akoravno nima besede pri tem.

*) Poprej naznanjeni red se je nekoliko spremenil po mil. g. knezo-škofu.